

Sygn. akt X Ga 373/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, X Wydział Gospodarczy

w składzie

o.o.1. Przewodniczący Sędzia SO Barbara Przybyła

o.o.2. Sędzia SO Katarzyna Żymełka

Sędzia SO Małgorzata Korfanty (spr.)

Protokolant Katarzyna Bocian

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2015 roku w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa: (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w S.

przeciwko: (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w G.

o zapłatę

na skutek apelacji wniesionej przez powódkę

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 7 lipca 2014 roku

sygn. akt VII GC 1711/13

uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi Rejonowemu w Gliwicach do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania odwoławczego w orzeczeniu końcowym.

SSO Katarzyna Żymełka SSO Barbara Przybyła SSO Małgorzata Korfanty

Sygn. akt X Ga 373/14

UZASADNIENIE

Powódka (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością

w S. wniosła o zasądzenie od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G. kwoty 29.112,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu, zatrzymanej przez pozwaną tytułem udzielonej gwarancji na wykonane roboty budowlane w wysokości 1,5% wartości wszystkich wykonanych robót i zrealizowanych dostaw, albowiem z dniem 10 maja 2010 r. upłynął termin gwarancji.

W odpowiedzi na pozew pozwana wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powódki kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwana przyznała, że łączyła ją z powódką umowa o roboty budowlane, zaprzeczyła jednak zasadności roszczenia.

Pozwana podniosła, że w konsekwencji nie przedstawienia przez powódkę gwarancji bankowej – pozwana wstrzymała się z wypłatą faktury (...).

Zdaniem pozwanej umowa nie przewidywała ustalenia kaucji należytego wykonania zobowiązania.

Pozwana podniosła zarzut przedawnienia roszczenia, oraz potrącenia kwoty dochodzonej pozwem.

Pozwana podniosła nadto, że przysługuje jej od powódki kara umowna w wysokości 3.048.061 zł oraz żądanie obniżenia ceny dzieła z tytułu nienależytego wykonania umowy na kwotę napraw, których koszt szacuje na 30.990 zł netto i zgłosiła wskazaną kwotę do potrącenia.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej kwotę 2.417 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, iż strony zawarły umowę o roboty budowlane. Odbiór końcowy robót nastąpił z uwzględnieniem usterek. Pozwana wstrzymała się z wypłatą wzajemnych należności przysługujących powódce z tytułu faktury oraz noty odsetkowej. Pozwana wielokrotnie wzywała powódkę do wykonania prac naprawczych. Pozwana złożyła reklamację na pęknięcia ścian w budynku. Powódka złożyła wniosek o zawezwanie do próby ugodowej, który nie przyniósł rezultatu. Pozwana złożyła powódce oświadczenie o potrąceniu wzajemnych należności.

Sąd Rejonowy oddalił powództwo w całości wobec faktu, że strony nie umówiły się skutecznie na zabezpieczenie roszczenia w postaci kaucji gwarancyjnej. Zdaniem Sądu Rejonowego pozwana słusznie podniosła, że § 17 ust. 1 umowy przewidywał, iż zmiana postanowień zawartej umowy może nastąpić za zgodą obu stron wyrażoną na piśmie pod rygorem nieważności takiej zgody. Umowa w żadnym punkcie, ani aneksie nie przewidywała ustanowienia kaucji gwarancyjnej.

Ponadto powódka nie uiściła gwarancji bankowej, nie wywiązując się z przyjętego na siebie obowiązku. Zatem pozwana potrąciła kwotę 29.112,54 zł wobec braku przedstawienia przez powódkę gwarancji bankowej.

Powódka nie wykazała istnienia podstawy zwrotu kaucji gwarancyjnej.

Sąd Rejonowy uznał zarzuty przedawnienia roszczenia oraz potrącenia kary umownej podnoszone przez pozwaną za bezzasadne.

W apelacji powódka zaskarżyła wyrok w całości zarzucając mu sprzeczność istotnych w sprawie ustaleń faktycznych z zebranych w sprawie materiałem dowodowym poprzez pominięcie, że w korespondencji prowadzonej przez pozwaną z powódką zatrzymana kwota 29.112,54 zł określana była mianem kaucji, a w piśmie z dnia 10 kwietnia 2008 r. pozwana wskazała cel zatrzymania tej kwoty, tj. na pokrycie kosztów usunięcia ewentualnych wad i usterek oraz że zgodnie z § 14 pkt 1 umowy o roboty budowlane z dnia 21 lipca 2005 r. gwarancja została udzielona na 48 miesięcy licząc od dnia odbioru końcowego, który miał miejsce w dniu 10 maja 2006 r.

Powódka zarzuciła także wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, a to art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. poprzez oddalenie wniosków o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron, które mogłyby doprowadzić do wyjaśnienia w jakim celu została przez pozwaną zatrzymana kwota 29.112,54 zł z części wynagrodzenia powódki oraz pozwoić na pełną ocenę treści pism składanych przez pozwaną, w których jest mowa o zatrzymanej kwocie; art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. poprzez dokonanie oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego w sposób dowolny

z przekroczeniem granic ustawowej swobody i przyjęcie, że pozwana nie wykazała zaistnienia podstawy zwrotu kaucji gwarancyjnej.

Wobec tak przedstawionych zarzutów powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie na rzecz powódki kwoty 29.112,54 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji w całości i zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego.

W uzasadnieniu pozwana poza argumentami podnoszonymi w toku procesu podniosła, że niemożliwym było odtworzenie woli stron co do okresu obowiązywania kaucji gwarancyjnej, również na podstawie zeznań stron. Według pozwanej wola stron postępowania nie została ujawniona w sposób wystarczający i nie zawierała wszystkich essentialia negotii ewentualnej, dorozumianej umowy o kaucję, ponadto nie doszło między stronami do konsensusu w tym zakresie.

Zdaniem pozwanej powódka nie zgłosiła zastrzeżenia procesowego odnośnie naruszeń art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w odpowiednim czasie w myśl art. 162 k.p.c.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja powódki okazała się uzasadniona, a wyrok podlegał uchyleniu.

Po przeanalizowaniu całego materiału dowodowego, który znajduje się w aktach sprawy Sąd Okręgowy, po zapoznaniu się szczegółowo z uzasadnieniem orzeczenia Sądu I instancji uznał, iż Sąd ten, jako Sąd meriti nie rozpoznał istoty sprawy.

Zgodnie z przepisem art. 386 § 4 k.p.c. Sąd II instancji może uchylić zaskarżony wyrok i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania tylko w razie nierozpoznania przez Sąd pierwszej instancji istoty sprawy albo gdy wydanie wyroku wymaga przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości.

Sąd meriti zobowiązany jest do wyjaśnienia motywów podjętego rozstrzygnięcia w sposób umożliwiający przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego orzeczenia, a jeśli uzasadnienie nie zawiera wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia poprzez ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej lub wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

W przypadku stwierdzenia braków co do któregośkolwiek ze wskazanych elementów orzeczenie podlega uchyleniu, zaś sprawa zostaje przekazana do ponownego rozpoznania.

Nierozpoznanie istoty sprawy oznacza zaniechanie przez Sąd I instancji zbadania materialnej podstawy żądania pozwu albo pominięcie merytorycznych zarzutów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 października 2005r., sygn. akt II CK 161/05), gdy Sąd nie odnosi się do tego co było przedmiotem sprawy albo gdy zaniechał on oceny merytorycznych zarzutów strony, bezpodstawnie przyjmując, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2004 r., sygn. akt I CK 505/03 i z dnia 25 listopada 2003 r. sygn. akt II CK 293/02).

Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 22 kwietnia 1999r sygn.

II UKN 589/98 oceny, czy Sąd pierwszej instancji rozpoznał istotę sprawy zawisłej przed tym Sądem należy dokonywać w świetle przepisów prawa materialnego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia i żądań pozwu.

Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd I instancji nie rozpoznał istoty sprawy.

Nierozpoznanie istoty sprawy nie osadzało się wyłącznie na krótkim stwierdzeniu, że strony nie zawarły w którymkolwiek z postanowień umowy czy też w żadnej innej formie przewidzianej umową, tj. w drodze dodatkowego aneksu w postaci pisemnej, zastrzeżenia ewentualnej możliwości naliczania kaucji gwarancyjnej, gwarancji czy też w inny sposób określonej werbalnie należności, zatrzymanej z tytułu potrąceń dokonanych z poszczególnych faktur.

Sąd I instancji nie odniósł się w istocie do ustalenia co stanowi podstawę żądania należności przez powódkę (np. zwrot zabezpieczenia roszczenia z tytułu udzielonej gwarancji, kaucji gwarancyjnej, gwarancji bankowej, ubezpieczeniowej), odnosząc się tylko i wyłącznie do niezachowania formy pisemnej dla ewentualnego aneksowania tej umowy.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe, które ewentualnie pozwoliłoby Sądowi dojść do konkretnych wniosków staje w sprzeczności

z wnioskami, które Sąd Okręgowy wyciągnął na podstawie tychże dokumentów. Sąd I instancji nie ustosunkował się szczegółowo nawet do treści korespondencji pomiędzy stronami, dotyczącej kwoty 29.112,54 zł. Należy wskazać, że postępowanie dowodowe, które przeprowadził Sąd I instancji było pobieżne i niewystarczające również w zakresie zbadania zarzutu potrącenia, który został zgłoszony przez pozwaną w ramach merytorycznej obrony przed Sądem

I instancji.

Odnosząc się do stanowiska pozwanej przedstawionego w odpowiedzi na apelację, dotyczącego braku zgłoszenia w odpowiednim czasie zastrzeżenia procesowego z art. 162 k.p.c., należało uznać je za nieuzasadnione.

W myśl zdania pierwszego wskazanego przepisu strony mogą w toku posiedzenia, a jeżeli nie były obecne, na najbliższym posiedzeniu zwrócić uwagę sądu na uchybienia przepisom postępowania, wnosząc o wpisanie zastrzeżenia do protokołu. Wskazany przepis przewiduje prekluzję zarzutów dotyczących niektórych naruszeń, lecz wskazane naruszenia dotyczą wyłącznie przepisów prawa procesowego, nie materialnego. Zastrzeżenie z przepisu art. 162 k.p.c. nie może zatem, wbrew stanowisku pozwanej, dotyczyć naruszenia przepisów z art. 299 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c.

Obowiązkiem Sądu I instancji, przy ponownym rozpoznaniu, będzie dokonanie ustaleń w zakresie natury i rodzaju stosunku prawnego łączącego strony, charakteru dokonywanych potrąceń z poszczególnych faktur, które stanowiły dokumenty rozliczeniowe.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien rozstrzygnąć tak w zakresie zasadności, jak również wysokości żądanej należności. Dążąc do powyższego Sąd I instancji rozpozna zarzut formalno-prawny pozwanej, ustalając czy i w jakim zakresie doszło do umorzenia wierzytelności na skutek oświadczenia złożonego przed wytoczeniem procesu.

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 386 § 4 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. orzeczono, jak w sentencji.

SSO Katarzyna Żymelka SSO Barbara Przybyła SSO Małgorzata Korfanty